

چرا روز تاسوعا به حضرت عباس(ع) تعلق دارد

نامگذاری روز تاسوعا به نام حضرت عباس(ع) منشاء روایی ندارد. این نامگذاری به عرف و سنت مردم بر می‌گردد، یعنی اینکه مردم برای احترام به ابوالفضل(ع)، از روز تاسوعا به عنوان روز حضرت عباس یاد می‌کنند. در این روز بیشتر از حضرت تجلیل می‌شود تا شخصیت ایشان بهتر مورد توجه قرار گیرد، البته این احترام به نقش عباس(ع) در کربلا و مقام حضرت برمی‌گردد.

نامگذاری روز تاسوعا به نام حضرت عباس(ع) منشاء روایی ندارد. این نامگذاری به عرف و سنت مردم بر می‌گردد، یعنی اینکه مردم برای احترام به ابوالفضل(ع)، از روز تاسوعا به عنوان روز حضرت عباس یاد می‌کنند. در این روز بیشتر از حضرت تجلیل می‌شود تا شخصیت ایشان بهتر مورد توجه قرار گیرد، البته این احترام به نقش عباس(ع) در کربلا و مقام حضرت برمی‌گردد.

حضرت عباس علیه‌السلام در حادثه کربلا، سیمت پرچمداری سپاه حسین(ع) و سقایی خیمه‌های اطفال و اهل بیت امام را بر عهده داشت و در رکاب برادر، غیر از تهیه آب، نگهبانی خیمه‌ها و امور مربوط به آسایش و امنیت خاندان حسین(ع) نیز برعهده او بود و تا زنده بود، دودمان امامت، آسایش و امنیت داشتند.

عباس(ع) مظهر ایثار و وفاداری و گذشت بود. وقتی وارد فرات شد، با آنکه تشنه بود، اما بخاطر تشنگی برادرش حسین(ع) آب نخورد شهادت عباس، برای امام حسین(ع) بسیار ناگوار و شکننده بود. جمله پر سوز امام، وقتی که به بالین عباس رسید، این بود: «الآن انکسر ظهري و قلت حيلتي و شمت بي عدوي» نشان از ناراحتی حضرت از شهادت ایشان دارد.

حضرت عباس(ع) مقام بلندی دارد؛ تعابیر بلندی که در زیارتنامه اوست، گویای همین مطلب است. در زیارت ناحیه مقدسه نیز امام زمان(ع) از شخصیت ایشان تجلیل نمود. امام سجاد(ع) فرمود: عموم عباس حقیقتاً ایثار و جانبازی نمود و جانش را فدای برادر نمود تا آنجا که دست‌هایش قطع شد. همچنین امام صادق(ع) فرمود: شهادت می‌دهم که تو برای خدا و رسولش و برادرت خیر خواهی نمودی، پس تو چه نیکو برادر فداکار بودی.

درخصوص شهید قبل از شهادت عباس(ع)، در برخی مقاتل آمده است: قبل از شهادت عباس(ع) طفلی از آل امام حسین(ع) به شهادت رسید.

حضرت عباس(ع) چندبار به تهیه آب اقدام نمود. از جمله طبری نقل می‌کند: چون تشنگی بر امام حسین(ع) و یارانش شدت گرفت، امام حضرت عباس را با بیست نفر پیاده و سی نفر سواره مأمور نمود که آب بیاورد، حضرت بیست مشک را برداشت و به سوی شریعه رهسپار شد. نافع بن هلال نیز همراه حضرت عباس بود. میان آنان و سپاه عمر سعد گفت‌وگوی تندی به عمل آمد، حضرت عباس و نافع به گروه پیاده‌نظام خود، دستور دادند که مشک‌ها را از آب پر کنند. آنان رفتند و مشک‌ها را از آب پر کردند.

چون دشمن خواست به آنان حمله نماید، حضرت عباس(ع) و یارانش در برابر دشمن ایستادند و به گروه پیاده‌نظام دستور دادند که مشک‌ها را به چشمه ببرید. ما در برابر دشمن می‌ایستیم، میان دو نیرو درگیری به وجود آمد و هلال بن نافع بجلی مجروح شد و یاران امام حسین(ع) مشک‌های پر از آب را به خیمه‌ها رساندند. بدین سان عظمت ابوالفضل(ع) و فداکاری وی در کربلا باعث شده است تا بیشتر مردم برای ایشان عزاداری نمایند و یک روز(تاسوعا) به عنوان یادبود ایشان نامگذاری شود.

پی‌نوشت‌ها:

1. جواد محدثی فر هنگ عاشورا، قم، نشر معروف، 1378، چاپ چهارم، 293.

2. همان.

3. بحارالانوار، ج44، ص 298.

3. فر هنگ عاشورا، همان.

4. مفاتیح الجنان، زیارتنامه حضرت عباس(ع).

5. شیخ عباس قمی، منتهی الامال، قم، انتشارات موسسه هجرت، 1378، چاپ سیزدهم، ص 706.

6. شیخ عباس قمی، دمع السجوم، ترجمه نفس المهموم، ذوی القربی، 1378، چاپ اول، ص 232 - 233.